

SIMON
ROZENDAAL

‘Terrafurie’ en andere groene ziektebeelden

Susanne Duijvestein: ‘Ik vond de soort waartoe ik als mens behoor misselijkmakend. De aarde is niet van ons, wij zijn van de aarde. Dat we dat niet begrijpen, wakte bij mij behalve woede, pijn, eenzaamheid en verdriet een diep gevoel van ontheemding op.’

Het lijkt erop dat mevrouw Duijvestein (36) wordt geplaagd door ‘terrafurie’. Dat is extreme woede als je ziet dat de mensheid de wereld aan het vernietigen is en jij daar niets aan kunt doen. Het is een van de ziektebeelden uit het boek *Earth Emotions: New Words for a New World* van de Australische filosoof en hoogleraar duurzaamheid Glenn Albrecht.

Hij constateert dat steeds meer mensen getroebleerd zijn door smeltende ijskappen en stijgende zeespiegels, en heeft diagnoses verzonnen zodat de groene medemens beter over zijn gekwelde gemoed kan praten. Je hebt volgens Albrecht last van ‘topo-aversie’ wanneer je niet terug wilt naar een plek uit je jeugd omdat die is veranderd door de klimaatcrisis. ‘Solastalgie’ heet de angst die ontstaat door klimaatverandering in je directe omgeving, bij ‘endemofilie’ omarm je je directe omgeving en met ‘eutierria’ ben je in balans met de ganse aarde.

Ook echte psychologen gaan hierin mee. In 2017 definieerde de American Psychology Association klimaatbezorgdheid als ‘chronische angst voor de ondergang van het milieu’. In het blad *Quest*, waar ik dit allemaal uit haal, stond dat twee Nederlandse psychologen, Sara Helmink en Sara Wortelboer, de site klimaatpsychologie.com hebben opgericht.

Een van de adviezen die de gediplomeerde zielknijpers geven, is om andere groene somberaars op te zoeken. ‘Zoek het gezelschap van gelijkgestemden.’ Mag ik als gediplomeerd vooruitgangsoptimist een ander advies suggereren? Zoek nou juist eens *niet* het gezelschap van groene hypochonders op, maar lees wat boeken met feiten over de ongekende vooruitgang op tal van gebieden, waaronder natuur en milieu.

Er zijn er veel (waaronder een paar van mijzelf) maar laten we om borstklopperij te vermijden het boek *Beautiful News* van de Britse data-journalist David McCandless volgen. Daar gaat ‘ie.

In 1820 stierf 43 procent van alle kinderen in de wereld voor hun vijfde verjaardag, tegenwoordig minder dan 4 procent. Er is geen enkel (herhaal, geen enkel) land in de wereld waar de kindersterfte sinds 1950 is toegenomen. In 1950 werkte 27 procent van alle kinderen tussen vijf en zeventien, nu nog slechts 9 procent.

In 1970 ging 36 procent van alle meisjes niet naar de basisschool, nu is dat slechts 19 procent. In 1970 ging maar één op de twee meisjes naar de middelbare school, nu twee op de drie. In 1930 konden vrouwen maar in 13 procent van alle landen stemmen, tegenwoordig in 98 procent. In 1997 zaten wereldwijd slechts 11,7 procent vrouwen in een parlement, nu meer dan 25 procent.

In 1960 gaven we 4 miljard aan arme landen, tegenwoordig 163 miljard. In 2000 had 13 procent van de wereldbevolking continu honger, nu nog slechts 9 procent. In 1960 stierven ruim 5.000 op de miljoen mensen van de honger, nu nog maar 40 op de miljoen. In 1981 leefde 43 procent van de wereldbevolking in extreme armoede, nu minder dan 10. In 1990 had 71,5 procent toegang tot een stopcontact, nu 89,6.

In 1975 ging 31,4 procent van de vrouwen met de diagnose borstkanker dood, nu minder dan 20 procent. In 2000 rookte 28 procent van de wereldbevolking, nu maar 20. We hebben elf ziekten die eerder miljoenen mensen doodden onder de knie. Sinds 1990 hebben vaccins twee miljoen levens gered.

In 1950 was de Theems biologisch dood, nu leven er weer 125 vissoorten in de Engelse rivier. In 1991 werd 40 procent van al het papier in de Europese Unie hergebruikt, tegenwoordig 74 procent. In 1981 waren er nog maar 254 berggorilla’s, nu vier maal zoveel. In 2010 waren er nog maar 3.200 wilde tijgers, nu tweemaal zoveel.

Nee, waarde Susanne Duijvestein, wij mensen zijn niet misselijkmakend. We zijn geen veroemde diersoort. Als we problemen ontwaren, proberen we die op te lossen. En als de neuzen dezelfde kant opstaan, lukt dat ook nog eens een keer bijna altijd. Dat geeft vertrouwen in de toekomst. Kop op!

EW

Susanne Duijvestein: ‘De soort waartoe ik als mens behoor, is heel misselijkmakend’